

JELENKOR.

23. szám

Pest, szombat martzius 19.

1836.

Foglalat: Magyarország és Erdély (országgyűlési tudósítás; kinevezések; pesti vásár; iskolai próbatételek; dunai gőzhajóznak mult 1835iki sikere; Marko Aloiz, Radvánszki András.) Anglia (alsó- 's felsőházi ülések február 29 — martzius 3ig; Cumberland hg. bucsulevelei; hajósgazdák gyűlése; O'Contugdia. Oroszország. Amerika. Elegehírek. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizárlás.

MAGYAR ÉS ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. A' fő RR. martz. 11kén a' szólás-szabadsági 14ik és békesi sérelmi 6ik üzenetre nézve ismét előbbi véleményüknél maradtak, — hasonlóan más nap a' sérelmek közül a' borsodira és lengyelek irántira nézve; a' pestinek fölterjesztését azonban nem ellenzik. A' RR. martz. 12kén kerületileg a' kisajátítás és adómenynység iránti főtáblai válaszként rostálgaták. Délután elegy ülésben a' sérelmek fölterjesztése iránti utolsó vizsgálat folytatott.

Ó cs. kir. főlösege mint az ausztriai cs. Leopoldrend nagymestere, ezen rend kancellárjához gr. Mitrowszkyhoz martz. 10kéről intézett kabineti legfensőbb irata szerint: Erdélyben ns Háromszék főkirálybíráját gróf Nemes Jánost a' mondott rend kiskeresztével méltóztatott díszesíteni.

Az erdélyi udv. kancellaria Gyórfy Mihály előléptével megürrült erdélyi tart. alszámvevőségre Kincses János számvevői tanácsnokot nevezte ki.

Szabó János ur ez előtt a' nagy-szombati lyceumban a' mathesis tanítója, most pedig a' magyar kir. egyetennél a' hittudomány 2ik szakasza oktatására kinevezett professor, ezen októli székét f. hónap 15ikén foglalta el szokott díszes beiktatással.

Mai Ertesítőkben látható a' lefolyt Józsefnap pesti vásári árfolyam. Átaljában ezen vásárral következőket jegyezhetünk meg: a' gyapju, melly nem igen sok volt, emelkedett áron és kapva kelt; a' gabona-vásáron elevevéneg mutakozott, de az ár az maradt a' mi előbb; marha kevés volt és drága; a' nyers bőrök, ámbár olcsó áron, de még is keltek; a' dohánynak jobb ára volt, mint a' mult vásárkor; bor és szeszes italok nem igen keltek; a' hamuszir kerestetett. A' kézművásár silányabb volt, kereskedőség ugyan nagy számban jelent meg kivált a' felvidékekről, de a' vásárlási kedv iránylag csekélyebnek mutakozott; többi kézmű cikkekelyek közt a' gyapjuszövetek túrhételég, a' vászon pedig élénken kelt. A' hajói szállításban e' vásár folyta alatt több szerencsétlen eset adta elő magát; a' már mondott, kölessele terhelt hajón kívül t. i. 14ikén ismét két hajó süllyedt el, mind a' kettő borral terhelt. Egyike közel a' parthoz lüvén le, a' borral tölt hordók belőle kiszedethettek, de a' másikat terhével együtt a' folyam közepe nyelte el. — Mi a' dohányt illeti, e' cikkekelyre jövendően több oldalról reményeseg kilátás mutakozik. Nem csak azon körülmény, t. i. hogy a' kincstár maga szedeti ezentul a' dohányt, de a' külföldön növekvő kapossága is jóval biztosítja árát. Ugyan is a' trieszti újság szerint Algierban is igen kelendők lettek az ausztriai révekből oda került dohány-fajok, melyekről kétségtelen, hogy jobbára mind magyarországiak. Ezen magyar dohányból a' mult esztendei fogyasztás Algierban 700 mázsán felül ment 's mázsájának közönsége ára 90 frank volt.

A' marhahas árát Pest vmegye közgyűlése meghagyta a' voltban, t. i. fontját 14 váltó krban.

Pest: Öröm tölté el a' mult napokban minden figyelmes vizsgálódó keblét, a' Német Endre József-külvárosi rendes tanító mind két nemű tanítványinak próbatételén. Bátran 's érthetőleg terjeszté elő a' német és tót ajaku igen számos növendék, többi tárgyai közt a' közszóntó és közönő beszéd mellett a' vallási tanulmányt, a' haza történeteit, földleírását, 's a' természet historijáját magyar nyelven, még pedig a' kisdetek tehetsége olly kifejlődésével, hogy a' miről kérdeztek az igazgató vagy más urak által, ugyanazt rögtön németül is előadák.

Váczirol. A' k. süketnéma-intézetben már e' hirlapokban közre tett nyilvános próbatét f. h. 10kén számos vendég körében vége ment. Mindenek előtt Kollonics Antal ur, az első osztály tanítója, szerencsétlen zsonge tanítványinak idétlen hangját embe-ri szózatra alkalmasnak lenni megmutatá, midőn ezekkel egyes betűket, azután szótagokat, végre pedig egész szavakat kimondatott, 's kik eddig még semmi tárgyat megnevezni képesek nem valának, már sok tárgy nevével legnagyobb ügyességgel a' tanító ur jeleit után részint a' táblára irták, részint meglehetősen érthetőséggel kimondaták. Ezután a' nevezett tanító ur, a' most betegeskedő Molnár János ur helyett a' magyar-, Király Antal ur pedig a' német nyelv-tudományban a' süketnéma által tett előmenetelt nyilvánították; legnagyobb figyelemre méltó vala e' gyermekek' serénysege a' számvetésben. Végre az intézet igazgatója nt. Nagy Leopold ur, ki egyszersmind a' keresztényen tudomány' oktatója tetteleg tanusítá, hogy az olly boldogtalannal még az elvont képzetek is, ámbár a' mostoha természet fölök az azok' felfogására szükséges hallás' érzékét megtagadá, közölhetők. Valóban örömindulat rebegeté az egyebíránt szánnakozó jelenlevők' érzékeny keblét, midőn azok az Istenről, megváltásról, jövendő életéről, 's több e'féle tárgyról

tett kérdéseket érthetőleg fejtegeték. — Forró hála az egész emberiség' nevében ezen buzgó férfiaknak! kiknek fáradhatlan szorgalma által ezen szerencsétlenek, — e' czélirányos nevelés nélkül önmagoknak 's embertársíknak terhére leendők, — mintegy új létre hozatnak, 's az emberi társaság' hasznos polgárává képeztetnek.

DUNAI GŐZHAJÓZÁS. Azonkívül, mit a' gőzhajózási-társaság idei, feb. 12kén 's 14kén tartott közgyűléséről már közöltünk, a' társaság munkálatai folyamának 's terjedelmének lövőbb ismertetésül szolgálhatnak még e' következő érdekesb adatok, ugy a' mint a' társaságnak mondott ülésciben az igazgatóság által előterjesztettek. Legelőbb is jegyzésre méltó, hogy a' társaságnak szavazással bíró tagjai száma most 88; e' számból a' mondott közgyűlésben 34 volt jelen. Báró Puthon János ur az igazgatóság nevében fölolvastott egy tudósítást, mellyből körülmenyesen kitéstet, mi történt a' gőzhajózás körül a' társaság tavalyi közgyűlése óta, 's milly állápontra jutott a' társaság pénzbeli helyzete. Tudva van, mikép a' társaság csak a' mult 1835ben vette legelőször hajóit saját kormányára alá. Egy, 700 óra járásnyi hosszu téren olly intézkedéseket létesítet, mellyek, minden akadály daczára is, a' hajók összekötését egymással, az utazók és áruk leggyorsabb szállítását, az ezekeli bánásmódot mind hajón mind ki 's berakodáskor, végre a' hajóknak tüziszerrrel elegendő 's még is lehető leggazdaságosb ellátását eszközöljék, semmikép sem lehetett csupán egy esztendőnek szerencsés sikerű munkája, még kevesebé pedig ollyan évek, melly a' szokatlan időjárású viszályok miatt a' már létezett előbbi rend föntartását is mód nélkül bajossá tethet. Az első esztendő tehát a' valatalnak egyedül tapasztalás iskolája lehetett, 's elég vala téve, ha semmi alkalmat, legalább jövöre szolgálólag, használatlan el nem mulasztott. Mint természetes, a' hajózás könnyebb oldala a' belföldi Duna volt, 's ámbár maradt még itt is fön sok javítandó, még is hasonlíthatlan chez ama' nehézség, melly a' belföld határin túli hajózás fölügyelésével páros. Még is lett ez oldalra nézve is a' mult évek annyi oktató sikere, hogy legalább a' hiányokat kitá-
nálni lehet; egy kösmért betegséget pedig nem olly nehéz orvosolni. Örülhetni azoa körülményen, hogy az idő engedett, 's Konstantinápolyal az összeköttetés nem minden áron vásároltatott meg. A' felunai részen sok aggodalmat okozott eddig, hogy a' hajók az ollykor ollykor igen veszélyes jégtorlásoktól elég biztonságban nem lehettek. Könnyű telek meggóttak ugyan e' veszélytől a' hajózást, mindazáltal az igazgatóság nem tághatott aggodalmán 's gond-
dalteli nézett a' Dunamentén olly hely után, melly biztos révnek alkalmas lehetne. Ezen menedékhely végre föl is találtott és pedig szerencsére épen ott, hol leginkább ohajtható vala, t. i. Budánál. Ennek kimutatását az igazgatóság a' dunai gőzhajózás magas védjének a' főh.-Nádornak köszöni; 's az ő kegyessége hatásának tulajdoníthatja hogy a' medertisztító Vidra parancsot kapott ezen új révhelybe költözni 's benne a' meder-kimélyítésen dolgozni. Illy módon most már a' gőzhajók Magyarország' fővárosánál telelhetnek, 's a' fölügyelés, kijávitás, hajólegénység tartás 's több e'féle mind igen könnyítve lön Budapest szomszédságával. A' révhelyhez legközelebb eső egyik sziget tökéletesen alkalmas egy biztos és kényelmes hajógyárnak, mellyre nézve forró hálával említhetni, hogy az illető hatóság megadá az engedelmet ezen szigetnek a' mondott czéla fordíthatása iránt. Rajta már is serény munkásság uralkodik, mert fő Ferencz hajó szárazra vonatván, ott igazítatik ki 's bővítettik meg. Mi ezen igazítást és kibővítést e' hajóra nézve illeti, ezt azért vala szükség tenni, mert a' hajó a' dunai alsó török részre rendeltetvén, hogy kiállja a' Vaskapun átmenetelt, igen erőnek kellennie; 's továbbá mivel az igazgatóság nem is akar egy hamr azon esetbe jöni hogy e' hajót ama' vidékről fölhozatni kénytelen-
tessék. Azon jeles hajógyármester, ki Triestben a' társaság tengeri hajóji építtetését intézte, ezentul ezen budai hajógyár fölügyelője le-
end, és melléje Triestből hozatott hajócsok rendeltenek. Ezen ácsokkal együtt hoztattak föl hajóslegények (matrózok) is a' gőzhajók számára. Illy kénytelenségben, midőn a' társaságnak a' gőzhajózáshoz szükséges tiszteteket 's legénységet annyi különböző országból kell hozatnia, nem csuda, ha majd a' gőzhajókon Babylon nyelv-
veit látjuk egyesülve ezen természetes elemét a' zavarnak, mellynek elkerülésére annál szorosb fölügyelés fog majd kívántatni. Az ettől menekvésre, 's hogy a' társaság a' drága idegenhez örökre kötve ne legyen, a' mondott hajógyári iskolában mentilettöbb belföldiek fognak idomittatni. — Milly élet mutakozik eddigél is már a' gőzhajózásban, bizonyítja azon körülmény, hogy mult évben a' dunai gőzhajókon utazott személyek száma összesen 17,727re ment. A' hajók egyenként következő jövedelmet hoztak: Pannonia, 40 utban, 42,373 frtot és 37 krt; — I. Ferencz 19 utban, 32,238 frtot

és 31 krt. — Zrinyi 5 utban, 3040 fr. 19 krt.; — Argo 18 utban, 5871 fr. 50 krt.; — és Maria-Dorothea 48 utban, 2,846 fr. 34 krt, és így összesen a tavalyi 5 hajó 86,370 fr. és 51 krt. pengőben. Kitészik ebből, hogy a felső-dunai hajók a jövedelmi mérlegben igen szépen rugtának, amazok ellenben, melyek odalent a Vaskapun-tul pályáznak, csak gyereu és silányan. A' dolog igen természetes: ezen utóbbi hajók divata még eddig nem jöhet kivánt életbe, de hogy abba jutand 's a' társaság nem ures vizgasztalással biztathatja magát, mutatja az összehasonlítás Argo hajónak 1834 és 1835beli keresete közt. 1834ben ezen hajó nemhogy jövedelmet hozott volna, sőt vesztesége (deficitje) volt 18,745 fr. 56 kr. — 1835ben azonban már a' tiszta jövedelem 5,871 fr. 's 50 kr. volt. Nevezetes gyarapodása lenne az Argonak áruszállításban abból, ha azon áruk, melyek Odessába szánvák, ott nem úgy, mint eddig, így szigorú vesztelésnek volnának alárendeltelve. Ha t. i. a' vesztelés alá eső áruk a' bécsi orosz követtség pecsétjével 's bizonyítványával láttatnának el úgy, mint ez a' földközi tenger valamennyi kikötőjében történik, akkor ezen áruknak Odessában, Taganrogbán 's a' t. épen nem volna szükség vesztelgelniök. Egyszer ezen tárgy már megfordult a' diplomaii alkudozásban, 's fontossága arra indítá a' cs. kir. titkos házi-, udvari-, és status-kancellariát, hogy még egyszer közbevesse magát eszközölsére. Reményli is a' társaság, hogy másod ízben több szerencsével járhat a' kérdés, 's ha nem, legalább főmarad a' társaságnak azon meggyőződés, hogy e' tárgyban is hatalmasan gyamolított. Maria-Dorothea hajó, mint emlékezni fognak reá a' vállalat részvényesei, oly szép jövedelmeléssel kezdé meg pályáját, hogy töle gazdag nyereséget várhatának: de a' szerencsecsillag azóta kénytelen lön engedni ellenköz viszályoknak. Az első erőművész (machinista) menthetetlen gondatlansága miatt először is a' hajó kattanán némi hasadék támadt, minek folyvást tartó 's időrabló javítások lönök következté. Később egy összeütközés éj idején egy török hajóval, mint a' kormány hallatlan tudatlanságának 's gondatlanságának következménye, még nagyobb kárt 's hátramaradást okozott. Huzamosan tartott dögmirigy megcsökkenté az utazók számát, nevezetesen a' török nemzetbelieknek a' kapudan-basa tilalma következtésében hosszabb ideig sem ausztriai sem angol gőzhajóra szállaniok szabad nem vala. Végre mindehhez még egyarángolhajó is járult versenytársaképen, az egyik „Levante“ fölhagyott ugyan azóta e' harczzal, a' másik „Crescent“ azonban még folyvást „Maria-Dorothea“ útjában áll, ha csak, mint reménység van, a' megfeszített iparkodás őt is el nem távolítandja. A' mondottakhoz képest, mindahol, mi a' mult év folytatában a' gőzhajózási vállalatra nézve kedvező vagy kedvezetlen történt, a' következő mérleget huzhatni ki: a' pályázott 5 hajó hozott összesen tiszta jövedelemképen 86,370 frtot és 51 krt. pengőben, ezenkívül escomptebul bejött 2558 fr. 16 kr. végre némi, a' számadásban fölhozott apróságokbul 401 fr. 25 kr. és így összesen: 89,330 fr. 32 kr. Ellenben a' költség összesége hozzá tudván a' kamatfizetéseket is: 31,935 fr. 52 kr. melyet kivonván a' főntebbi jövedelemből, marad nyereségül: 57,394 fr. 40 kr. Ebből az előzőt évi mérlegnél (Bilanz) mutakozott 13,320 fr. 25 kr. vesztéség visszapótlatván, marad tiszta fölöslegül 44,074 fr. 15 kr. A' rendeletek értelme szerint e' fölösleghöz 20%val 8,814 fr. 48 kr. a' tartalék-alapra fordítottik. Ezen tartalékokat oly kincsek tekinthetni, mellyhöz lehető híjány vagy károsodási esetben bizvaist folyamodni lehessen, a' nélkül, hogy különben a' kipótlást a' részvényeseknek érezhető módon kellene viselniök. Ezen tartalék-alap nem ugyanegy azzal, melly a' hajók, erőművek, eszközök 's t. ef. idővel természetes elhasználtatásuk kipótlására alkotatik. Ezen alapot teszi a' köz-hajóépítési-conto, melly a' mult évi 5 kész hajóra 492,351 fr. 23 kr. ban állott; illyennek számíthatatik továbbá a' köz-inventar-conton előforduló 's 7,513 fr. 22 kr. terjedő tárgyak, melly summával ezen összes tartalék 499,864 fr. 45 kr. Amint később új hajók készülnek és használatba vétetnek, szinte a' köz-hajóépítési-contóba jönek, valamint a' más nemű megrendelések a' köz-inventarcontóba. Az igazgatóságnak ezen előterjesztése, valamint a' tartalék-alapok iránti javaslatának még bővebb kifejtése, a' gyűlés által jóváhagyott.

S. A. Ujhely. Ő cs. kir. Fölsége Radvánszki András, magyar-izségi lakost, a' m. 1831 évi, ezen megye közép 's felső részeiben történt cholera zündület alkalmakor tett különös érdemei tekintetéből arany érdempénzzel megkülönböztetni méltóztatván, az érdempénz ünnepélyes átadatása végett, Zemlénynek főképen a' lázadásban részesült helységeiből berendelt bírák 's előjárók jelenlétében, a' megye RLnek különben is számos közgyűlésében az erről szóló magas rendelés fölolvastatván, a' megye lelkes első alispánja buzditó beszédben előterjeszté a' szerencsétlen lázongáskor magát több jeles tettei 's hi viselete által kitüntetett 's e' miatt már a' földesuri szolgálatoctul is fölmentett Radvánszki Andrásnak a' legfensőbb megjutalmazást, 's ez után az érdempénzt, mellyen a' megjutalmazottnak neve 's érdeme is szemléltető, Radvánszki Andrásnak ünnepi díszszel mellére függeszté.

A' hazánkban keblesült sz. Ferencz rendi, Máriától nevezett társaság tagja Marko Aloiz jelenleg Jeruzsalembe misszionarius, m. évi sept. 20án irt levele Bayruthint május 16án elindulván Konstantinápolyból 19 nap alatt Bayruthig, innét később Jeruzsalembe érkezett. Ide, a' benne épen akkor dülő dögmirigy miatt, nem juthatván, Palesztina' egy részét bevándorlá. Damaskusban három

angollal' összejött. — Libanon fejedelme, ki titkon keresztényen, barátságosan fogadá. Kanavinnál 32 czedrus-gyümölcsöt szakasztott, hazánkba hozandót. A' mit eddig láthatott, az többnyire csak burgány lepte rom, igérikörülményes leírását utazásának.

A N G L I A.

Az alsóházban febr. 29ikén Poulett-Thompson ur, a' kereskedési tisztosztály elnöke a' vasutak megvizsgálására küldött biztosság első tudósítását adta bé. A' kincstár kancellárja egy indítványt igért fölterjesztendeni a' megürült durhami püspökséggel eddig összekötött világi foglalatosságoktól elkülönítésére. — O' Loghlen, irlandi főügyvéd azon rendszabály tervét fejtegeté a' ház előtt, mellynek czélja a' zárt helyhatósági testületeket Irlandban minden a' városi ügyek igazgatására bizonyos tekintetben képes polárnak megnyitni, 's a' hely-igazgatást, úgy mint Angliában és Skótziaiban, a' nép ellenőrsége alá vetni. Peel kikelt ez ellen és Stanley l. által pártoltott. A' kincstári kancellár pedig védelmezé a' rendszabályt. — Londoni lapok közlik a' Cumberlandi hg.'s egyéb orangista főnökök irományát az irlandi orange-intézet tagjaihoz, mellyben azoknak a' szelyletoszlást ajánlják, de egyszersmind bizonyítják, hogy a' „loyal“ orangistai elvekhez hűk maradandnak. — Különbén az irlandi orangeférfiak létük utolsó napjait még némely garázdaságokkal is bélyegzek. A' vxfordi grófsági törvénszék előtt több vádolt orangista állott, kik katolikusok lakszobáiba az ablakon által golyókkal lödöztek. A' vádoltok még oly vakmerők is voltak, hogy a' törvénszék előtt a' szövetség jelvével jelentek meg. Irland állapotja, kivált délszakon, még elég szomorú. Vxford, Roscommon, Limerick, Kings-County grófságokban napi renden vannak a' kicsapongások. Mayo grófságban nem rég ismét egy embert öltek meg a' rendőrkatonák, 's Ballylilanban egy asszonyt; Tipperaryban a' gyujtogatás igen gyakor. — A' Courier martz. 15öjén jelenti, hogy a' dublini nagy orangeegyesület febr. 27én gyűlést tartott, mellyben elhatározta, hogy a' fejedelmek ministeri által kijelentett azon kívánsága, hogy az orange-páholyk megszűnjenek, törvényes erővel nem bír, 's alkotmányos jog törvényes gyakorlatában egy alattvalót sem tartoztat. — Az irlandi orange-páholyk tisztelik fejedelmök akaratját; de az alattvaló szabadságát még többre becüllik 's fen is akarják tartani. Míg a' britt alkotmány föl nem fordul: ók csupán a' törvényhozás három ágainak őszhangzó egyezése által fosztathatnak meg jogaiktól. — S. Harcourt Lees hason értelmű levelet irt az orange-férfiakhoz, mellyben többek közt az úgy nevezett Peel-farkat még gyanusnak mondja, mint magát O'Connellt.

Cumberland hg. febr. 29én hasonló fölszólítást 's bucsuvételt bocsátott az angliai és skótziai orange-páholyokhoz, mint már előbb az irlandiakhoz, mellyben nekik fölszólást 's alattvalói hűséget ajánl, mire ő maga, bár fájdalommal, jó példát mutatott. Ugyane' nap Maxwell, az orange-intézet fő titkoka levelet intézett a' dublini biztossághoz, mellyben köv. nevezetes helyet méltó kijelölni: Mi igen szomorú állapotra jutának. Nem csak vallási és politikai ellenségnik szegültek ellenünk, hanem néhányan legkitünőbb conservatív barátink közül is, mert azt hitték, hogy titkos társaságoknak meg kell szünniök. Ha illy körülmények közt erőszakos ellenállási utat választottunk volna, „föltételes loyaltás“ gyanujának tettük volna ki magunkat, a' mi eddig soha sem történt. — Más utat választván tehát, kinyilatkoztatuk, hogy azon esetre, ha nyomos fölszómlásink ő fölsége mostani tanácsadóinál semmit sem használnának, 's a' fenyegető jogtalanságát el nem hártának, a' királyi alkotmányserűgét kijelentett akaratjának, szellemi és betü-értelemben, engedelmeskedjünk.

Febr. 29én O'Connell megjelent a' carlowi választás-megvizsgálásra nevezett biztosságban, 's azon kívánságát jelenté, hogy az eddig zárt ajtóknál tartott tanácskozásokra a' közönségnek szabad bejárása lehessen, mert neki szívén fekszik, hogy az egész dolog nyilt 's részrehajlatlan vizsgálatását minden módon elősegítse. Ez el is fogadtattott, 's azóta a' közönség mindennek látója 's hallója. Magának O'Connellnek is megengedték, hogy jelen lehessen. O'Connell ügyvédei Parkes és Wilde; ellene dolgozik Lyon; S. F. Pollock pedig, Peel ministersége alatt volt ő ügyvéd, vi-gyáz az egész ügy folyamára. Először is Raphaelt és Hamiltont hallgatták ki.

Febr. 23án a' „hajós gazdák“ társasága évi gyűlést tartá a' London-tavernben, hol saját érdekeit voná élénk vitatásba. Az elnökséget s. William Hindall viselé, 's a' szoroson vett tagokon kívül néhány parlamenttag is volt jelen. A' tagokat különösen az épület-fúra vetett vámtárgya foglalatloskodatá, mire nézve egyenlenség támadt a' társaság, 's az e' dologra kinevezett parlamenti biztosság közt. Angliába t. i. kétféle épület-fa hozatik, éjszakamerikai, és kelet-tengeri, 's az amerikai fa keletének igen kedvező az, hogy a' kelet-tengeri fatól 45 shillinggel nagyobb vám vétetik, ámbár az amerikai sokkal rozszabb, 's így a' vám okatlan 's czélszerűtlen. A' parlamenti biztosság e' tekintetből 15 shillinggel alább szállítá a' kelet-tengeri fa vámját; 's a' hajós gazdák e' miatt elégtelenek. Egy hajós gazda, vagy egy canadai speculans, meglehet, hogy vesztieni fog e' változás miatt, de hát az egész közönség terheltecské e, 's az ipar eszközei nehezíttessenek e egy két ember magányos érdekei miatt?

A' követházban mart. 2án több magányos érdekű 's egy fenytő törvényt 's ennek folyamát illető bill (Prisoners Council Bill)

fordult elő. Wakley ur azt hozá javaslatba, hogy minden vádolt maga választhasson magának ótalmozót, akár ügyvédet, akár mást. Az attorney-general (főügyvéd) e' javaslatnak ellenszegült, mert e' szerint, ugymond, a' vádolt ön vétekársát, vagy a' legförtélyosb londoni tolvajt is választhatná védelmét magának. Innét élénk vita keletkezett, melynek következtében Wakley visszavoná indítványát. Helyébe Pollock azon javaslatát fogadták el, hogy „a' vádolt minden törvényértő ember által védehesse magát, szabad választása szerint, ha nem épen ügyvéd is az.

A' felsőház mart: 3ki ülésében Londonderry, előzőtt jelentése szerint, napirendre hozta az orange-páholyokat illető indítványát, de Winchilsea gr. kérte a' nemes lordot, halassza azt következő estvére, mikorra Roden gr. is, ki uton van Irlandból 's a' vitában örömet részt venne, elérkezik. Es a' marquis némi vonakodás után el is halasztá azt a' mart. 7ki ülésre. — Az alsóházban többféle tárgy fordult elő, Gordon kapitány és Robinson uu. kérelem-leveleket mutatták be a' háznak a' fa-szállító hajósgazdáktól, kik a' favám előbbi állapotjában meghagyatását kérik. Sir R. Ferguson a' nottinghami dissenter-egyház panaszlevelét nyújtá be, melyben panaszolják, hogy templomaikhoz szükséges épületanyagot adót kell fizetniük, a' mi az uralkodó vallás templomaitól nem kívántatik. Erre S. J. Hobhouse bizonyossá tevő a' dissenter-egyházat, hogy a' ministerium igazságos panaszukra tekintettel leend. — Dundas ur, York városának egy kérelmét adá elő, melyben „némi kis reformok“ kéretnek, de fölölvásás után kisélt, hogy abban minden reformkérés, mely a' parlamenten előjött, az irlandi helyhatóság-javító billtől kezdve a' korbácsolás eltörléséig, összesítve van. — Roebuck ur kérdést tett a' dorchesteri elítelt nap-számokosok iránt; Russell l. jelenté erre nézve a' háznak, hogy a' királynak kegyelmezést fog ajánlani. — Hume azt hozá indítványba, hogy jövőre minden privat-bill egy 15 tagokból álló bizottságnak adassék át, de S. P. Thompson ellenszegült, 's a' javaslat 78 szóval 15 ellen visszavetettet. — O'Brien engedelmet nyert, hogy az irlandi gyámoltalan szegények sorsa könnyebbségre indítványt hozhasson; 's ez abban állott, hogy Dublinban közpönti szegény-bureau állítsanak, mint már Londonban van, mely a' szegényi ügy helybeli elintézésére fölügyeljen: helyenként 1 font sterlingtől egy schillingnyi adó szedessék egy szegény-pénztár első alapjául (ezáltal reményli, hogy egész Irlandban évenként 700,000 fontot összeszedhet), a' közpönti szegényi tisztség tagjait a' kormány nevezze ki, a' helybeli tiszteket pedig egyes városokban 's falukban az adózók válasszák.

Febr. 26án déiben a' Kensington-palotában, hol Zófia hg-asszony, a' király huga lakik, tűz ütött ki. A' cselédek, a' hgné ültető-szobájába sietvén, egészen lángba borulva találtak a' hg-asszonyt 's miután a' tüzet elolták, sajnalva vették észre, hogy ő kir. magassága, nyakát, jobb fült, és szemöldökeit megégette, de nem veszélyesen. Egy szikra t. i. a' hgné ruhájára pattant, ki épen egy borszeszszel től üveget tartá kezében, 's midőn meggyuladt ruháját oltani akará, kiesett az üveg dugasza. Ez által a' borszesz egy része kiomlott 's föllobbanván a' hg-asszonyt egészen lángba borította. A' történetet örömet titokban tartanak, de bizonyos, hogy a' hg-asszony, ijedelme következtében nagyon beteg.

Chesney ezredesnek végre sikerült két gőzhajóját az Eurfráton megindítani, 's azok dec. 30án valának első utjukat futandók. A' chichesteri püspök, Maltby dr., ki most durhami püspökké lett, csak 8—10 ezer fontnyi jövedelmet húz, noha eddig a' durhami szék jövedelme két annyira is ment. Hire van, hogy a' durhami megyét (egyh. vidéket) két részre szándék osztani t. i. durhami és manchesteri megyére.

Clancey dr. ki 12 évig tanító volt a' carlowi kathol. iskolánál, mult év fogytán püspökképen ment Amerikába. Ujyorkba érkeztek az irlandi kivándorlottak bizottsága üdvözlé őt, melynek következőt válaszolt többek közt: Igazságuk van Uraságtoknak, midőn azt mondják, hogy az én új politikai állásom tökéletesen értelmezhető mérsékelt. Mint katolikus, tagja vagyok a' világ szent-egyházának, mely nem egy szigetre, nem egy száraz földre van korlátozva, hanem napkelettől fogva egész nyugatig terjed 's dicső keblébe 's körébe minden égöv, nyelv és szín gyermekeit öleli, mint apostolok utódjának 's a' Megváltó tanítványának nincs egyéb honom 's hazám mint az ég. Mint irlandi, ámbár szívem szülőföldre felé vissza sohajtozik, még is az egész világ polgára vagyok 's a' t. Ezen püspök Ujyorkból Haytíba hajózott, hová a' római udvar által küldetett, hogy ezt a' sziget vallási állapotjáról hiteselem 's körülményesen értesítse.

A' rabszolga kereskedés az újabb időkben minden tilalom ellenére is talán soha sem volt élénkebb mint most Cuba szigeten. Champion angol hajónak a' havannai révben mulatta közben e' fokon tíz hajó kötött ki, miután a' sziget különféle helyein rabszolga-terhét szerencsésen kirakta, e' tíz hajón kívül pedig még 23mat vártak.

Arabia délkeleti főkán fejedelemkedő Mascati Imam az angol királynak egy Angliában épült 2000 tonna tartalmú 's 74 álgut bírható Liverpool nevű derek hajót küldé ajándékba 's rajta 4 legztisztebb véru arab lovát, bivalyokat 's fejtő bikákat.

Martzius 1ső napján a' Tunnel-társaság évi gyűlését tartá. Azon személyek száma, kik 1835ben a' Tunnelt megczték, 27—28,000re megy, a' bevétel tőlük 1487 font. — Wolff József, a' fíradhatlan zsidóterítő, maltai hírlapok szerint, febr. első hetében Alexandriába utazott, honnét Abyssinia és Timbaktu belső ré-

szibe készül, hogy az ott lakó zsidók- és mohammedanoknak az evangéliumot hirdesse.

SPANYOLORSZÁG.

A' carlositák febr. 25én bevették Plenciát. Casa Eguia gróf-nak a' carlosi hadministerhez küldött hiv. tudósításából kitétszenek az ostrom és bevétel körülményei. Az őrség sorseregből, pattanyus-ságból és urbanokból állott, névszerint, a' kormányzó d. Rafael Alvarez Castanon, négy kapitány, három hadnagy, 247 altiszt 's közlegény, 19 pattanyus, 's mintegy 50 urbano ötalmozá azt 13 álgyuval. Az ostromlók holtban és sebesben 26 embert veszítének, a' várbeliek szinteannyit. Az elfoglalt holmi közt két zászló, 13 álgyu, 268 puska, puskapor, golyó, más hadiszer, sokféle ital és élelem fordult elő. Volt a' várban egy 27 asszonyszemélyből álló urbana-csapat, kik félénk nőtermészetükkel egészen ellenkező vitézi lelkesültséget mutattak, 's 24 óra alatt fizetendő, 3000 duróból álló bírság-fizetésre ítéltettek. Midőn az őrsereg elvezettetni parancsoltatt, egyértelműleg azon kívánságát jelenté, hogy d. Carlos zászlóji alatt akar szolgálni.

Mina gen. kiadá a' parancsolatot, hogy Cabrera guerrillavezér anyja lövessék agyon, 's három nőtestvére fogságba tétsseék, noha kettő azok közül tortosai nemzeti örök hitvese. Ezeken kívül még egyéb guerrillavezérek rokonai is elfogattak, hogy ezáltal azok kegyetlenségüktől, mint állítják, visszatartóztassanak. 'S illyek történetek a' nép anyja ügye mellett, az ártatlan Izabella védelmére! — Febr. 16ról ezt írják Ternelből, hogy Cabrera 's a' többiek, kik közül a' hírlapok szerint már néhányan tönkre tétettek, Camarillasban együtt vannak 2000 gyaloggal 's 100 lovaggal, 's a' föld népre sarcazódt rovogatnak. — Segoviában Febr. 22kén Batanero megtámadásától féltek, 's nem is állhattak volna ellent, mert a' nemzeti őrségnek sem pora se golyóisa. 21kén megtámadták a' pártosok Ciudad-Realt Mancha tartományban, de sikeretlenül. Ugyan 21kén nyomult be az első portugáli osztály, 3000 emberből álló, kik közt 300 lovag, Palenciába. — Az angol seregűl érkező hírek egyezőleg bizonyítják, hogy az fölözsláshoz közelget; 's a' tisztek, kiknek még otthon valami reményleni valójuk van, visszatérnek Angliába, a' szegény közlegények pedig ápolatlan 's szájnaltalan vesznek el. E' miatt Evans generálnak heves vitája volt a' vitoriai helyhatósággal, mely nem akart az angolok kívánatának eleget tenni. — Cordova igen szenvedő állapotban sinyledéz, előbbi (de nem a' csatamezőn történt) testi törődései 's erőködési egészséget nagyon megrongálák, 's most épen rák esett nyakába, melyen a' franczia orvosok sem tudnak segíteni. — A' ministersegnek érzékeny sérelmet okozott a' madridi nemzeti őrség nyakassága, minőfgyvást az nem akart a' minister parancsára Santanderbe menni, 's teljes joggal azon törvényre hivatkozott, hogy a' nemzeti őrséget nem szabad saját illető tartományán kívül fordítani szolgálatra, továbbá arra, hogy az oda- 's visszajövet 25000 piasterbe kerülne, 's képtelenség a' madridi katonaságot Santanderbe küldeni, midőn a' pártosok a' főváros kapui előtt csaponganak. Így át kezdé látni az egyetlen ur (Mendizabal), hogy hatalmas kénytelen engedni azok ércz-akaratajának, kik neki e' hatalmat adák.

A' bayonnei Phare madridi levél után azt jelenté, hogy a' minister-tanács elhatározta, a' pápai bulláknak ezental az exequatur-t nem adni meg, 's a' fő egyházi hatalmat a' toledói érsekre, mint országos patriarchára ruházni át. Okot ezen határozatra az adott, hogy pápa 's szentsége mind eddig nem akará a' királynéét elismerni. Ost. Beob.

Febr. 28kán ment végbe Madridban az új cortesre küldendő procuradorok választása, 's azokká lettek: Calderon de la Barca; Antonio Mar el (kik a' mult cortesben a' ministeri kisebbszámmal szavaztak) Olazaga, polgári kormányzó, Mendizabal 's Manuel Cantero. E' választást a' ministerseg baráti nagy diadalnak nézik. A' tartományi választások sikeret türelmetlenül várják. Ugy látszik, M. de la Rosát nem fogják Granadában megválasztani képviselőnek. A' választási szabadsággal szemtelen játékok üznek. Ha a' tulzó párt megtudja, hogy egyik vagy másik tartomány okos embereket akar választani követekül, hírlapokban kihirdeteti, hogy azok meghaltak, vagy nem akarnak megválasztatni. A' cordovai választóknak maga Mendizabal írt levelet, hogy de las Navas grófit ne válasszák meg. Malagában pedig a' nemzeti őrség egy zászlójára nyomult az ayuntamientoba, 's dobpergés közt szuronyokra tűzve nyujtotta által a' választandók névsorát.

Barcelonában cortes-követekké választattak: Mendizabal, Busana, Ribas (a' Blousen osztály commendansa), Rovillata orvos, Camps y Camp gyógyszeráros, Torrens y Miralda, gazdag tőkepénzes. Mindnyájan heves, sőt tulzó szabadelműek. Tarragonában is csupa exaltadók választattak.

A' capuai hg. es Miss Penelope Smith aligha maradnak sokáig Madridban. Beszélnek, hogy a' fiatal regényes hazaspár Portugáliába köszül, 's magasb rendelesek következtében távozik a' fővárosból, hol O'Connor nev alatt tartózkodott.

Az Allg. Ztg. madridi levelezője így okoskodik a' nemzeti javak eladatása iránt: „fő dolog, hogy a' föltétel létesíthető, a' ezél valószínűleg legyen; de Mendizabal ur ezéja nem bír a' lét-síthetőség nagyobb mértékével, mint Plato republicája. Spanyolország statushitelezőinek most már egyazon élvezetű van, millenek szegény Tantalus az alvilágban örült. Mendizabal nekik, papirosakért, a' nemzeti jószágok tulajdonát ígéri, tehát idegen jószágot, melyről ő nem rendelkezhetik. Ha e' jószágok, melyek

eddig birtokosaiktól erővel és kárpótlás nélkül vétettek el, valóban a' nemzeti, úgy egyedül a' nemzet rendelkezhetik azokról; mert ha Mendizabal, a' bizodalmi szavazat által (melly azonban csak a' polgári háboru bevégezésére sajátképp alkalmazatos eszközöket tárgyzhat) magát fólhatalmazottnak érzi a' neki tetsző javakat nemzeti tulajdonnak nyilatkoztatni, 's papirosért elidegeníteni: készen kell lennie azon esetre is, hogy majdan egy követője hasonló korlátlan bizodalmi votum által fólhatalmazottnak érezze magát mind ezen munkát fólforgatására. Minő biztosságra számolhatnak tehát a' vevők? hogy lehet decretumokat bocsátani ki olly tárgyról, mellynek foglalaját 's kiterjedését nem is ösmerjük, 's azt épen olly igényekért ajánlani kárpótlásul, mellyeknek liquidatója még Isten tudja hol van? — E' mellett, ugy látszik, elfelejté Mendizabal ur, hogy a' most ujra nemzeti javaknak nyilatkoztatott telkek nagy része, azok előbbi vevőinek is oda ítéltett, 's hogy ő maga igéré előbbi programjában, hogy a' küzött barátoknak, a' lefoglalt jószágokból apró darab földék fognak mivelésre adatni, hogy azokból magokat táplálhassák. Erről hallgat a' decretum. 'S a' nemzetnek mellyik része lesz kielégülve a' ter' létesítése által? (ha azt csakugyan föl lehet tennünk) — a' polgárok pénzellenes osztálya, melly kénytelen volt, áldozatiért, a' status papirosokat név szerinti beszküben elfogadni, 's azokat, mivel kamatot sem huzhatott, 8, 10, most épen 15 pCentre, gazdag tőkepénzeseknek által engedni, most ismét kénytelen lesz, ha a' nemzeti javakhoz akar jutni, kész pénze nem lévén, a' tőkepénzesektől magas áron visszaváltani papirosait. A' tőkepénzes tehát nyer, de a' csekély tehetségű néposztály a' tőkepénzesek rabja 's játéka lesz. Mi haszna lehet innét a' statusnak, mint egészen? Mendizabalnak ugyan, mint pénzügy-ministernek meg van azon haszna, hogy haladékat nyer, melly alatt mindent, ki fizetést vagy kamatot kíván tőle, a' liquidatói bevégezésére, vagy a' nemzeti javak következő árverésére utasíthat. Vagy pedig azon jogának kellene lenni, hogy minden statuspapiros-birtokost, ki pénzt kívánja, kényszeríthessen telek-vásárlásra. — 'S illy bánásmód mellett nem pirul a' minister, udvari hírlapjában (a' Gacetiában) következő kézzel fogható hazugságokat hirdetni: „a' ministerség mindig azon dicstségre törekedett, hogy önkényesen ne cselekedjék (!) 's a' törvény utról el ne távozzék. — Ha az uj cortes Mendizabal urnak ohajtott szótűbbséget nem mutat, mellyre neki szüksége van, ő egy pillantásig sem késedelmez a' kormányról lemondani. A' kormány a' tartományokat lecsilapította, a' kormány a' lehetetlenek hitt 100,000 emberkiállítás vége vitte, a' kormány folyvást a' törvények által elébe szabott utat követte (t. i. az erőszakos önkény uti!); a' kormány biztosította a' cortes vitatási és szavazási szabadságát; (mél- tőt megjegyezni, e' szabadság olly annyira biztosítva volt, hogy a' regensné irásban kérte M. de la Rosa urat az ülésekből kimaradásra, hol reá gyilkol leselkedik, 's Toreno urnak megízente, hogy háza elibe őrt állítand, melly őt a' bezáró ülésben részt vételtől eltiltsa); végre a' kormány azon reménységet gerjeszté a' lelkekben, hogy minden gonosznak otthoni 's nemzeti segédesszűkökkel vehetni véget (t. i. négyes szövetség, angol és algieri segédcseregek; portugáli közbe jövetel). 's a' t.

PORTUGÁLIA.

Angol lapok, febr. 14-iki lissaboni tudósítások után, említik, hogy a' követkamra egy választmányt nevezett ki a' trón-öröklési rend fölötti tanácskozásra, a' királyné örökös nélkül történhető halála esetére. A' választmány tagjai köz tiszteletű 's d. Pedro családjának igen lekötelezett férfiak. Sajátképen csak az örökös sorral forog fen kérdés, 's névszerint arról, hogy Amalia hg. asszony, d. Pedro leánya második feleségétől, atyja nőjei előtt vagy után lesz e örökös? 's most némelylek, kik ez egész ügyet, főleg Loulé marquis érdekében (ki, mint tudva van, d. Pedro egy nőtestvérét vevé el annak egyezése nélkül) szeretnék össze zürni zavarni, azon kérdést vitatják: valljon d. Pedro, Amalia hg. születésekor, 1831ben, portugáli volt é, vagy brazíliai? — Amalia két idősebb nőtestvére (atyáról) Brasiában van, 's a' korosabb, Januaria, ezen ország trónörökösévé nevezetett ki, miért is a' portugáli trónöröklésre számot nem tarthat.

A' követkamra febr. 10-iki titkos ülése siker nélkül mult el, mert a' ház többsége ellenzésénél maradt egy fővezéri vagy generalissimusi hivatal betöltésére nézve. Ez alkalommal a' ministereket kemény szavakkal gyalázták, hogy a' kamara előtt elhallgataik azon körülményt, mi szerint Coburg hgnek, a' királyné új férjének hasonló tisztségek 's méltóságok ígértettek a' kamara megkérdezése nélkül; 's azt mondják hogy a' követház semmi föltétel alatt sem szavazand a' generalissimusi hivatal megtartása mellett. — A' ministerek állása igen ingó; ministerváltozásról folyvást beszélnek. A' hadisereg viselte, melly már néhányszor aggasztólag elegyedett a' politikába, ismét gyanút kezd gerjeszteni. — Coburg hg, ifjabb testvére kíséretében, martzius 15-ére várják Londonba, hol a' Kensington-palotában állnak készen szobák fogadására. — Algarbiában folyvást miguelista guerrilla csapatok mutatkoznak. —

OROSZORSZÁG.

Febr. 14-kén Pétervárott a' lángmortalékká lett Lehmann féle színház 300 németiséget horított gyászba. Csak egy gyárból 39 személy hiányzik. Obuchow-kórházban 120 halott fekszik, mellyeket a' tűz annyira összepörkölt, hogy még siránkozó rokonaiaktól

sem ismértettek meg, 's így a' víg farsang közgyásszá és torrá változott. Febr. 15-én a' tengerügyi kormány épületében tétetett ki az illetők általi megismerés végett az ezen tűz által elevenen feldúltak közül 126 tetem. Ezekon kívül többé mint 50 sebes 's elégett tagú közül számos végvonaglási kintájában küzd a' halállal. Még véres harcz látott katonák is azt mondják, hogy illy szivrázó látvány soha sem rendité meg őket, mint ezen elégett asszonyok 's gyermekek szemlélete. A' czár ez alkalomkor kitünteté nagyszívűségét, mert a' tűz kilobbantakor nem csak azonnal a' hely színén termett, hanem sajátkezeivel is iparkodék több sz. e. cséden: kiragadni a' lángörvényből, úgy hogy köntöse is több helyen meggyuladt 's mint mondják e' boldogtalan áldozatok testhalmánál könnyezett is, febr. 16-kán halotti gyásztszeteletet tartott értük, mellyen maga is jelen volt. A' megmentettek közül 19 megtéholyodott. Némelley magányos hírek a' tűzáldozatok számát 500-ra teszik.

AMERIKA.

Jackson gen. mint az egyesület elnöke febr. Skán terjeszté elő bocsátványát a' congressusnak az angol közbenjárás ügyében, mellyben ezt örömmel elfogadja, 's minden, bármi szelidtermészetű kényszerítő módot 's így az általa jan. 15-kén a' congressusnak javasoltat is, melly a' francia nemzettel közlekedést bármiképen gátaná, fölfüggesztetni kíván, míg bizonyosan tudva lesz: elfogadja e' Franciaország a' londoni kabinet közbenjárását vagy nem? Minden esetre azonban a' hadikészületek folytatását, a' partifokok 's kereskedés illő 's teljes védállapotha helyzetétését nyomosan ajánlja. — A' Floridát pusztító Seminol indianusok zendülésének oka az amerikai kormány azon határozata, mellynel fogva ez minden az amerikai egyesület határáiban találkozó indianus fajtyegy biztos helyre telepítettetni kíván. A' seminolok készebbek meghalni, mint ősi lakhelyeiket elhagyni, azért főleg Cap Sable és Newriver mellett vonták össze erejüket 's itt kezdék a' rablás 's öldöklést, mire a' lakosok a' tartomány belreszeibe futottak.

BELGIUM.

Mart. 1-őjén a' brüsseli színházban „Tartuffe“ vigjátékot játszották. Mielőtt a' kárpitot fölvonák, nagyszámu közönség a' „Marsaillaise“ végsorait éneklé földszint. A' darab alatt gyakran tetszés tápka 's pizszegés hallatott. A' fölvonások közti időben czédulák röpültek a' színpadra, mellyeken „Voltaire a' kapuczinusoknál“ 's a' „Jezuita“ című darabok eljátszása kívántatott. A' színrendező elolvasván a' czédulákat, azt válaszolá: az első darab nincs betanulva, de a' másodikat nem sokára játszani fogják. Öst. Beob.

ELEGYHÍR.

Az előbbi lapunkban említett vasutat Bécsből Triestnek egy szándék intézni, hogy ez által a' közlekedés a' földközi tengerrel összekapcsolassék, Lincz és Budweis felé pedig az Elbe folyammal 's ez által az éjszakai tengerrel is eszközöltessék. Mások meg azt reszbesztik hogy több éj és délszaki német udvar értekeznek egymással hogy egyetemi 's egyenlő alaku 's készülettű vasuti rendszert létesítsenek birtokaikban 's hogy e' miatt Berlinben vagy Drezdában elegy biztosság gyűlend össze.

Nem rég Braunschweigban egy Lefevre nevű ember, egy nagy postabérű nyalábot kap, sem maga, sem nyergeslegény fia nem válthatja ki azt, ugy hogy már váltatlanul vissza szándékozának azt utasítani, mire a' nyerges-legény gazdája 's mestere Gil'e fizette ki a' postadíjt kölcsön fejében ön jó szántából. Kinyitják a' nyalábot 's képzeltetni meglepetésök- 's álmétkodásukat, midőn abban egy francia törvényszék jelentését olvassák, hogy a' nyergeslegény atyja egyetlen örökösévé lön Lefevre marsall danzigí hgnek 's fölszólítatuk az örökös, hogy sietne az őt hagyományképen illető 8 millió átvételére! Emlekeztetőleg azonban egy danzigí lap azon alkalommal, midőn Lefevre marsall özvegye halálát 's 11 millióra nagyományát jelenté, azt függeszté fölvilágosításul, hogy e' 11 millióban foglaltatik azon egy millió is, mellyet a' marsall 1807ben sarczépen csikart ki a' danzigiaktól.

Az elhunyt nápolyi királyné végpíllanában egy könyvet adott által koronás férjének, mellybe számos általa gyámolt inségeskedő nemzetség neve van följegyezve, haldokló szózatall kérvén őt, hogy segédadakozásit irántok az ő emlékeztére folytatni kegyeskednék, 's a' király ezt meg is ígérte. Éltében a' boldogult fejedelmi nőt szerföltűi takarékoságáról vádolgaták, 's most kitészik, hogy számos ügyefogyottnak volt támasza, kik talán nemis tudták, ki vala jöltevojök.

Gabonnár: vidéki városink piaczin; pozk. mérője váltó garaban.

	buzs	kétasz.	rozsa	árpa	kab	kukur.	köles.
Mart. 3án Ungvár	73-70	70-68	42-40	40	56	22-20	—
4én Arad	80-70	50	46	29	29	31	—
5én Miskolcz	95-90	70-66	57-52	40-42	26-22	45-42	125-120
4én N. Beszerek	70-50	45-40	—	25	25	39-25	35-30
5én Pécs	70-60	55-45	35-30	25	25	30	—
8án Debreczen	85-75	60-55	42-40	40	35-30	40	65-50
10én Mosony	130-96	80-70	66-62	56-48	38-34	64-58	—
11én Uj-Becse	80-70	65-55	—	25	27-25	28-25	35
12én Komárom	97-93	80-78	65-63	56-55	38-37	53	—

Pénzkelet: mart. 16-kán: 5 pCtes statusköt. 103 3/8; — 4 pCtes: 99 7/10 3 pCtes: 75 15/16; — 1821iki kölcsön 113. —

Dunavizállítás: mart. 17-én: 12' 11" 9" — 18án 12' 11" 3" — 19én 12' 10" 6"
Budai lotteria: mart. 16-kán: 20. 75. 76. 28. 17.

ELŐFIZETÉSI JELENTÉS.

Heckenast Gusztáv,

pesti könyvkereskedőnél megjelenő következő munkára:

Vilag' közönséges Historiája.

Nagy nyolczadrétű. 12 kötetben, csinos es könnyen olvasható
betűkkel.

Első kötet,

mintegy 400 lapnyi vastagságú, füzve, szép nyomtató papiroson
1 fl. 20 kr. velinen 2 fl. 20 kr. pengőben.

„A világ történeteinek tudományá nélkül semmiféle nemzet képes
nem lehet arra, hogy magát helyesen kormányozza, hogy a' nemesb erények
kivánatos tenyészése által köz boldogságát, 's nemzeti jóllétét előmozdítsa.“
Ezen, dicsőült I^s Ferdinand királyunk bölcs szavainak szent igazságát a'
jelen munka szerzője mélyen érezvén, minden tehetségeit arra fordította,
hogy hona' oltárán olyan rendszeres (systematica) közönséges *Históriát*,
mutasson be, *mellyben a' történetek' és események' okait fűrkhészó kritikus
józan elmékedések, 's élethasznú észreételek —, az elbeszélések' barátja
pedig jól szerkezett történeti adatok' élénk előadása által magát kielégítve,
's fölöndámítva találja.*

Hogy tehát buzgó kívánságát biztossabban valósíthassa, jelen munkája *rendszeres kidolgozásában az eredeti kútfőket* szorgalmas vizsgálásán kívül németország' legjelesb történetíróit: a' halhatatlan *Müllert, Becker — Wolzmann*, 's *azt, kinek* historiája néhány évek alatt *tizedik kiadást érdemelt, Guthrie' és Gray'* angol nyelven írt, 's több német tudósok által *jobbítva lefordított* 49 kötetű műveit használta. Egy virágja sem hibázik ezen szép koszorúnak, rendszeres öszvefűggéssel, 's csinos magyarsággal előadva. Ennél fogva a' szerző méltán kecsegtetheti magát azon édes reménnyel, hogy munkáját minden rendű és rangúak *gyönyörködtető haszonnal olvasandják*; annyival inkább, minthogy a' világ' történeteinek tudományja nélkül senki még egy könyvet, vagy újságlapot sem olvashat haszonnal; szüntelen homályban tévelg; a' jelenkor előtte rejtvény, a' jövendő pedig egészen el van zárva szemei elől; (mert a' multkor kulcsa a' jelennek, 's tükre a' jövendőnek.)

Ilyen érdekes tartalmú munkát segédkezeket fogva szerzője az alólírt könyvkereskedési intézettel, *előfizetes útján*, (az előfizetések által okozott többszöri családokozások' daczára,) szándékozik közre bocsátani, a' szép lelkű *Szilágyi Ferencznek* szinte előfizetés útján megjelent *Clio* című historiai zsebkönyve példája által lelkesítve, mellynek csak hamar következett második kiadása által a' két testvér magyar haza nyilván meggyőződhetett, hogy az előfizetések nem mindenkor játszáknak meg bizodalmmunkat.

Minden *három hónapban* okvetetlenül — ha nem korábban — egy kötet az elsőhöz hasonló nagyságú fog megjelenni. Az előfizetés' helyei a' szerint vannak megrendelve, hogy nem csak a' két magyarhon' minden hiteles könyvárosainál; hanem minden tudományos intézetek' (Academiák', Lyceumok', Gymnasiumok') T. Igazgatóinál kötetenként szép nyomtató papiroson 1 for. 20 kr. — velinen 2 for. 20 krajczárval pengőben előfizethetni. Az *előfizetés bezárta után* egyes kötetek' bói ára léend nyomtató papiroson 2 f. velinen 3 f. pengőben. Az első kötet' átvevése alkalmával fog a' második kötetre előfizetődni, 's így tovább. — A' tisztelt előfizető urak nevei az első kötet' végén ki fognak nyomtattatni. — A' könyvek legott megjelenésök után *bérmenten* a' t. előfizető nrak' kezeihez szét küldetnek.

Az előfizetést gyűjtő t. urak minden 10. példányra egyet nyernek szíves fáradságuk jutalmáért.

Heckenast Gusztáv,
pesti könyvkereskedő.

Nyomtatta Landerer Pesten.